

ע"פ 5287/15 - ביאן חיר נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 5287/15

לפני: כבוד השופטת ע' ברון

המבקש: ביאן חיר

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה לעיכוב ביצוע גזר דינו של בית המשפט המחוזי
בנצרת (כבוד סגן הנשיא ת' כתילי) מיום 15.7.2015,
ב-ת"פ 61845-01-14

תאריך הישיבה: כ"ד באב התשע"ה (9.8.2015)

בשם המבקש: עו"ד באסל פלאח

בשם המשיבה: עו"ד עידית פרג'ון

החלטה

לפניי בקשה לעיכוב ביצוע עונש מאסר שהוטל על המבקש בבית המשפט המחוזי בנצרת ביום 15.7.2015, ב-
ת"פ 61845-01-14, על ידי כבוד סגן הנשיא ת' כתילי.

רקע והליכים קודמים

1. ביום 6.1.2015 הורשע המבקש על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות הבאות: ייבוא סם מסוכן לפי סעיפים 13 ו-19א' לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973; החזקת סם שלא לצריכה עצמית בלבד לפי סעיפים 7(א) ו-7(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים; ניסיון להחזקת סם שלא לצריכה עצמית בלבד לפי סעיפים 7(א) ו-7(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים וסעיף 25 לחוק העונשין, התשל"ז-1977; הסתייעות ברכב לשם ביצוע פשע לפי סעיף 43 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961; הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו לפי סעיף 275 לחוק העונשין; נהיגה ללא רישיון נהיגה לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה; ונהיגה ללא פוליסת ביטוח לפי סעיפים 2(א) ו-2(ב) לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970.

כמתואר בכתב האישום המתוקן, ביום 18.1.2014 סמוך לשעה 11:50, הגיע המבקש עם רכב מסוג קאיה (להלן: הרכב) סמוך לגדר המערכת המפרידה בין ישראל לבין ירדן; וזאת כאשר מעולם לא היה מורשה לנהוג ברכב וכאשר הוא ללא פוליסת ביטוח תקפה. המבקש נסע הלך ושוב על כביש הטשטוש סמוך לגדר, וסמוך לשעה 12:30 נעצר, כשפני הרכב דרומה ודלת הנהג פונה לכיוון הגדר. בתאום עם המבקש, במקביל ובאותה שעה, הגיע סמוך לגדר מצידה הירדני אדם (להלן: הירדני), אשר נשא עימו שקית המכילה כ-15 קילוגרם סם מסוכן מסוג חשיש שחולקו ל-53 חבילות. המבקש הוציא מן הרכב תיק גדול ונעמד בסמוך לגדר, מצידה הישראלי. הירדני והמבקש הרימו את הגדר, כך שנוצר מרווח להעברת חפצים מתחתיה, והירדני החל להעביר את חבילות הסם למבקש, שהכניס לתוך התיק.

כנטען, הירדני העביר למבקש 22 חבילות סם, ובטרם השלים את העברת החבילות כולן – פעולתם של השניים הופרעה על ידי כוחות הביטחון שחשו למקום על מנת לעוצרם. השוטרים התקרבו בריצה למבקש ואף צעקו לעברו "עצור משטרה". בשלב זה הירדני ברח מן המקום בידיים ריקות, והמבקש נכנס לרכב והחל להימלט בנסיעה מהירה – תוך שהוא משאיר מאחוריו את התיק והשקית עם יתר חבילות הסם. עוד נטען, כי המבקש, במטרה להימלט מכוחות הביטחון שדלקו אחריה, נסע בפראות ובמהירות, פרץ מחסום דוקרנים באופן שהיה בו כדי לסכן את השוטרים שעמדו בסמוך, ודהר על הכביש במהירות גבוהה עד שהתנגש בגדר בטון.

יצוין, כי הסדר הטיעון לא כלל הסכמה עונשית והוסכם כי הצדדים יטענו לעונש באופן חופשי. בנוסף לכך, לנוכח ההסכמות שאליהן הגיעו הצדדים, במסגרת הכרעת הדין הכריז בית משפט קמא על המבקש כ"סוחר סמים".

2. ביום 15.7.2015 גזר בית המשפט קמא את דינו של המבקש. בית המשפט עמד תחילה על תסקיר שירות המבחן שניתן בעניינו של המבקש. כמתואר, המבקש בן 23, רווק, ובוגר 12 שנות לימוד. במהלך שירותו הצבאי נשפט ל-55 ימי מחבוס לאחר שהוגדר כעריק, ולבסוף שוחרר עקב אי התאמה. מלבד האמור אין לחובתו הרשעות פליליות נוספות, ובתחום התעבורה עומדות לחובתו שלוש עבירות של נהיגה במהירות מופרזת ועבירה של נהיגה ללא רישיון. המבקש שלל שימוש בחומרים פסיכואקטיביים, כיום ובעבר, ואולם כמצוין, בדיקת שתן שנערכה לו הצביעה על הימצאות שרידי סם מסוג חשיש. בנוסף לכך, המבקש תיאר בפני שירות המבחן את מעורבותו באופן ממזער ותוך נטייה להציג עמדה קורבנית ופסאדה של אדם נורמטיבי. כמתואר, שירות המבחן התרשם כי למבקש קושי בקבלת סמכות ומרות, וכי הוא נוטה לטשטש את הגבול בין מותר לאסור; ולבסוף הודיע כי הוא אינו יכול לבוא בהמלצה טיפולית שתסייע בהפחתת הסיכון להישנות המעשים.

בית משפט קמא עמד על כך שהודגש לא פעם בפסיקה הצורך להילחם בתופעת הסחר בסמים ובנזקיה הפוטנציאליים. בית המשפט קבע כי יש ליתן את הדעת לכך שהמבקש פעל ותיאם בעצמו את העברת הסמים, ובנסיבות

המקרה לא ניתן לקבוע כי פעל ללא תכנון. כן הצביע בית המשפט על כמות הסם (כ-15 קילוגרם) ועל סוגו (חשיש).
באשר לטענה שהעלה המבקש שלפיה מצוקה כספית הביאה אותו לידי עבירה – נקבע כי מצוקה כאמור לא הוכחה
כלל, ומכל מקום אין להתחשב במצוקה הנטענת כשיקול להקלה, הן בקביעת מתחם הענישה והן בגזירת העונש. באשר
לעבירות התעבורה, צוין כי לצד עצם הנהיגה ללא רישיון, יש מקום לשקול גם את אופן הימלטותו של המבקש מהזירה
והתנגשותו בקיר הבטון.

בהינתן האמור, ותוך התייחסות למדיניות הענישה הנוגהת ולנסיבותיו של מקרה זה, קבע בית המשפט מתחמי
ענישה כדלקמן: בנוגע לעבירות הסמים – בין ארבע לבין שש שנות מאסר בפועל; בנוגע לעבירות התעבורה – מתחם
עונש פסילה הנע בין ארבעה לבין עשרים וארבעה חודשי פסילה. באשר לנסיבותיו של המבקש, קבע בית המשפט כי
לנוכח גילו הצעיר והעובדה כי פרט להרשעתו בעריקות משירות צבאי, לא עומדות לחובתו הרשעות נוספות – אין מקום
להעמיד את העונש על הצד הגבוה. כן התייחס בית המשפט להודאתו של המבקש; לתקופת מעצרו, לרבות מעצר הבית
שבו היה נתון (המבקש היה עצור כחודשיים ובהמשך שוחרר למעצר בית); וכן לתסקיר שירות המבחן בעניינו. לבסוף
השית בית המשפט על המבקש את העונשים הבאים: ארבע וחצי שנות מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו; 14 חודשי מאסר
על תנאי למשך שלוש שנים והתנאי הוא שלא יעבור עבירת סמים שיוורשע בגינה; קנס בסך ₪ 25,000 או ארבעה חודשי
מאסר חלף הקנס; פסילה מלהחזיק או לקבל רישיון נהיגה למשך 12 חודשים מיום השחרור ממאסר; חילוט רכבו של
המבקש.

3. לשלמות התמונה יצוין, כי לאחר מתן גזר הדין ביקש בא-כוח המבקש עיכוב ביצוע ל-45 יום. באת-כוח
המשיבה התנגדה, ובית המשפט הורה על עיכוב ביצוע גזר הדין למשך 20 ימים.

4. ביום 30.7.2015 הגיש המבקש ערעור על גזר דינו של בית משפט קמא; ולצידו הוגשה הבקשה שלפניי,
לעיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל.

טענות הצדדים

5. לטענת המבקש סיכויי הערעור הם טובים, ואי קבלת הבקשה תייתר את שמיעת הערעור. נטען, כי בית
משפט קמא לא נתן משקל מספיק לכך שלמעט העבירה בזמן שירותו הצבאי, המבקש נעדר עבר פלילי; כי המבקש
ניהל אורח חיים נורמטיבי עובר ולאחר הגשת כתב האישום נגדו; וכי שליחתו למאסר תגרום להתדרדרות במצבו. עוד
נטען כי לאחר הגשת כתב האישום, ביום 9.3.2014, שוחרר המבקש למעצר בית מלא; ובתקופה שעד למתן גזר הדין
אף הותר לו לשנות את מקום חלופת המעצר וכן לצאת לעבוד. כן צוין, כי במהלך התקופה הארוכה מאז שוחרר
למעצר בית, עמד המבקש בכל התנאים שהוטלו עליו; וכי בתקופה זו עבר תהליך שיקום – חלקו פורמלי וחלקו לאו –
אשר יש להתחשב בו. המבקש הוסיף וטען כי בשנים האחרונות ישנו שינוי מגמה בכל הקשור לעיכוב ביצוע, כך שהכלל
הוא עיכוב ביצוע והחריג הוא ריצוי מיידי של העונש. לעניין זה נטען, בין היתר, כי על פי המבחנים שנקבעו ב-ע"פ
111/99 שוורץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2) 241 (2000) (להלן: עניין שוורץ), ראוי לעכב את ביצוע עונש המאסר
במקרה דנן.

המשיבה מתנגדת לבקשה. לשיטתה בנסיבות העניין אין נימוק משכנע לעיכוב ביצוע העונש; והעונש שהוטל על
המבקש תואם לפסיקה העדכנית. באשר לטענת המבקש כי שוחרר למעצר בית ביום 9.3.2014, נטען כי כיום לא

עומדת עוד למבקש חזקת החפות; וגם אם יתקבל הערעור ויוקל עונשו של המבקש - כאשר הסיכויים לכך אינם גבוהים - הסיכוי שיהא בכך כדי להשפיע על האופן שבו ירוצה עונש המאסר הוא מאד נמוך.

דין והכרעה

6. נקודת המוצא לענייננו היא כי עונש מאסר בפועל שהושת על עבריין מורשע יבוצע מייד לאחר שנגזר דינו; ואין בהגשת ערעור, כשלעצמה, כדי להצדיק את עיכוב ביצוע העונש. עם זאת ישנם מקרים המתאפיינים בנסיבות מיוחדות, שבגדרם חרף האינטרס הציבורי שעניינו אכיפה מיידית של גזר הדין, יכול שבית המשפט יורה על עיכוב ביצוע העונש. בית משפט זה עמד לא אחת על השיקולים שאותם יש לשקול בבואו לבחון בקשה לעיכוב ביצוע, ובהם סיכויי הערעור; משך תקופת המאסר; חומרת העבירה ונסיבותיה; עברו הפלילי של המבקש, ואם היה משוחרר בערובה ולא הפר את התנאים המגבילים; נסיבותיו האישיות; ואם מדובר בערעור נגד הכרעת דין או שמא רק נגד גזר דין (עניין שוורץ; ע"פ 4498/14 גרידיש נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (24.8.2014); ע"פ 5133/15 אגבאריה נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (5.8.2015); ע"פ 5203/15 נלסון נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (6.8.2015)).

7. דומני כי במקרה דנן לא מתקיימים טעמים המצדיקים את עיכוב ביצוע גזר הדין. העבירות שבהן הורשע המבקש הן חמורות ביותר, וכפי שהוסכם בין הצדדים במסגרת הסדר הטיעון, ובהתאם לכך גם נקבע בהכרעת הדין - המבקש הוא סוחר סמים. אכן, המבקש שוחרר למעצר בית ביום 9.3.2014 ובהמשך אף הייתה הקלה בתנאי השחרור והותר לו לצאת לעבודה. ואולם, יש לזכור כי אז נהנה המבקש מחזקת החפות; ואילו כעת הורשע המבקש בדין ונגזר עונשו - כך שחזקת החפות אינה עומדת לו עוד (ע"פ 434/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (27.1.2015)). לכך יש להוסיף את תקופת המאסר שהוטלה המבקש. המדובר בתקופת מאסר ממושכת באופן יחסי, ומשכך קטן החשש כי המבקש יסיים לרצות את עונשו או ירצה את חלקו העיקרי - בטרם תמוצה זכות הערעור שלו (ע"פ 4213/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (24.6.2015)).

בנוסף לכך, המבקש מפנה את ערעורו כלפי גזר הדין בלבד; ובמקרים כגון דא הנטייה היא שלא לעכב את ביצוע עונש המאסר (עניין שוורץ). כמו כן, ומבלי לקבוע מסמרות, לא ניתן לומר כי סיכויי הערעור גבוהים הם. גזר דינו של בית המשפט קמא מנומק ומפורט; וכידוע, ערכאת הערעור לא תתערב בעונש שגזרה הערכאה הדיונית אלא במקרים חריגים שבהם ניכרת סטייה ממדיניות הענישה הראויה, או כאשר נפלה טעות מהותית בגזר הדין (ע"פ 200/13 ברמן נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (5.2.2014)).

באשר לטענת המבקש בדבר תהליך שיקומי שהחל, וכנטען חלקו פורמלי וחלקו לאו - הרי שבהתאם לאמור בגזר הדין, לא זו בלבד שהדברים לא קיבלו כל ביטוי בתסקיר שירות המבחן שהוגש לבית המשפט המחוזי עובר למתן גזר הדין; אלא ששירות המבחן אף הודיע כי אינו יכול לבוא בהמלצה טיפולית שתסייע בהפחתת הסיכון להישנות המעשים מצד המבקש. טענה זו של המבקש גם לא קיבלה ביטוי בגזר הדין גופו; וממילא לא הובאו לה תימוכין במסגרת בקשה זו.

8. לנוכח האמור, הבקשה נדחת. המבקש יתייצב למאסרו בבית מעצר קישון, ביום 17.8.2015 עד השעה 10:00, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר בעוד מועד, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377.

עמוד 4

08-9787336. עד להתייצבותו לריצוי עונשו, תנאי השחרור שבהם נתון המבקש יעמדו בעינם.

ניתנה היום, כ"ה באב התשע"ה (10.8.2015).

ש ו פ ט ת
